

PATVIRTINTA
viešosios įstaigos Vilkaviškio pirminės
sveikatos priežiūros centro vadovo
2020-07-24 įsakymu Nr.V- *PS*

GYDYTOJO CHIRURGO PAREIGYBĖS APRAŠYMAS NR.PI-119

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

- 1.Gydytoju chirurgu gali dirbti asmuo, turintis Lietuvos Respublikoje galiojančius gydytojo diplomą ir chirurgo specialybę patvirtinantį dokumentą – licenciją.
- 2.Gydytoją chirurgą į darbą priima ir atleidžia asmens sveikatos priežiūros įstaigos vadovas.
- 3.Savo darbe gydytojas chirurgas, dirbantis šeimos gydytojo komandoje (toliau- gydytojas chirurgas) vadovaujasi pareigybės aprašymu, oficialiais Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerijos dokumentais, įstaigos vadovo nurodymais.
- 4.Gydytojas chirurgas yra tiesiogiai pavaldus įstaigos vadovui.

II. TEISĖS

- 5.Vadovaudamasis bendrosios praktikos gydytojo medicinos normos MN 14:1999 70 punktu „Chirurginės ligos“ ir 71 punktu „Traumos, skeleto-raumenų sistemos ligos“ ir gydytojo chirurgo medicinos norma MN 74:2000, tiria ir gydo chirurginėmis ligomis sergančius asmenis, prireikus nukreipia juos gydytis į chirurgijos stacionarus, organizuoja reabilitacinį gydymą.
- 6.Nukreipia pacientus antirecidyviniam ir sveikatą grąžinančiam gydymui, esant tam indikacijų.
- 7.Naudojasi tik Lietuvoje aprobuotais profilaktikos būdais, priemonėmis ir vaistais.
- 8.Pagal galiojančius teisės aktus išduoda nedarbingumo pažymėjimus. Atsako už laikinojo nedarbingumo ekspertizės kokybę ir pagrįstumą.
- 9.Tvarkingai pildo medicininę dokumentaciją.
- 10.Pateikia įstaigos vadovui visą jo reikalaujamą medicininę dokumentaciją.
- 11.laikosi medicinos etikos reikalavimų.
- 12.Laikosi aseptikos ir antiseptikos reikalavimų.
- 13.Teikia skubią neatidėliotiną medicininę pagalbą, gyvybei pavojingų būklių ir ligų atvejais.
- 14.Teikia pirminio lygio ambulatorines asmens sveikatos priežiūros paslaugas ir atsako už konsultacijos pagrįstumą ir kokybę.

III. PAREIGOS

15. gydytojas chirurgas privalo:
 - 15.1. teikti būtinąją medicinos pagalbą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;
 - 15.2. pagal savo kompetenciją, nurodytą Lietuvos medicinos normoje, ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje dirba, asmens sveikatos priežiūros licenciją tirti, diagnozuoti ir gydyti ligas,

būklės bei sveikatos sutrikimus, rekomenduoti ir dalyvauti organizuojant ligų ir sveikatos sutrikimų profilaktikos priemones bei užtikrinti teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę;

15.3. gydytojo chirurgo kompetencijai nepriskirtais atvejais pacientui, kuris į ją kreipiasi, suteikti būtinąją medicinos pagalbą ir pacientą nusiųsti pas gydytoją, turintį licenciją verstis atitinkama medicinos praktika;

15.4. bendradarbiauti su sveikatos priežiūros ir kitais specialistais;

15.5. suteikti informaciją pacientui apie sveikatos stiprinimą, išsaugojimą ir ligų profilaktiką;

15.6. turėti spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. V-1 „Dėl Numerio sveikatos specialisto spaudui suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

15.7. pagal kompetenciją vykdyti sveikatos programas;

15.8. laikytis gydytojo profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti;

15.9. tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

15.10. laikytis licencijuojamos gydytojo veiklos sąlygų;

15.11. tvarkyti gydytojo chirurgo kompetencijai priskirtus dokumentus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

15.12. paaiškinti gydytojo chirurgo kompetencijai priskirtos praktikos aplinkybės Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, teisėsaugos institucijų ir kitų kontroliuojančių institucijų prašymu;

15.13. taikyti tik medicinos mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus, saugius tyrimo, diagnostikos ir gydymo metodus, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis;

15.14. naudoti tik teisės aktų, reguliuojančių medicinos priemonių (prietaisų) naudojimą, reikalavimus atitinkančias medicinos priemones (prietaisus), išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis. Užtikrinti, kad medicinos priemonės (prietaisai) būtų naudojamos šiame papunktyje nurodytu teisės aktų nustatyta tvarka ir vadovaujantis gamintojų su medicinos priemone (prietaisu) pateikiama informacija;

15.15. nediskriminuoti pacientų dėl lyties, amžiaus, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų;

15.16. teisės aktų nustatyta tvarka pranešti teisėsaugos bei kitoms įgaliotoms valstybės institucijoms apie sužalotus pacientus, kuriems žala galėjo būti padaryta nusikalstama veika;

15.17. atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių gydytojo praktiką, nustatytas pareigas.

IV SKYRIUS KOMPETENCIJA

16. Gydytojo chirurgo profesinę kompetenciją sudaro žinios ir gebėjimai, kurie įgyjami baigus šeimos gydytojo profesinę kvalifikaciją suteikiančias studijas bei nuolat tobulinant įgytą profesinę kvalifikaciją atsižvelgiant į medicinos mokslo ir praktikos pažangą.

17. Gydytojas chirurgas turi žinoti:

17.1. dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos pagrindus;

17.2. asmens duomenų apsaugos principus;

17.3. medicinos statistikos pagrindus;

17.4. sveikatos draudimo pagrindus;

17.5. sveikatos teisės pagrindus;

17.6. naudojimosi informacinėmis ir ryšio technologijomis būdus, mokėti jomis naudotis.

18. Gydytojas chirurgas turi išmanyti:

18.1. saugos darbe reikalavimus;

- 18.2. medicinos etikos ir deontologijos pagrindus;
- 18.3. ligų epidemiologiją, etiologiją, patogenezę, diagnostiką ir gydymą bei jų profilaktikos principus;
- 18.4. žmogaus psichologijos ypatumus, dažniausius psichikos sutrikimus, sveiko ir sergančio žmogaus bei jo artimųjų psichologiją, taip pat socialinių veiksnių įtaką;
- 18.5. pagrindinius slaugos principus;
- 18.6. žmogaus organizmo anatominius ir fiziologinius ypatumus priklausomai nuo amžiaus;
- 18.7. vaistinių preparatų klinikinę farmakologiją;
- 18.8. įrodymais pagrįstos medicinos principus;
- 18.9. sveikos gyvensenos principus ir sveikatos mokymo metodikas;
- 18.10. profesinės sveikatos ir darbo medicinos principus;
- 18.11. imunoprofilaktikos principus;
- 18.12. bendruosius asmens sveikatos priežiūros organizavimo principus.
19. Gydytojas chirurgas turi gebėti:
 - 19.1. konsultuoti pacientą:
 - 19.1.1. ūminių ir lėtinių ligų ir sveikatos sutrikimų bei profilaktikos klausimais;
 - 19.1.2. racionalaus vaistų vartojimo, suderinamumo ir pacientų atsakomybės, laikantis rekomenduojamo gydymo plano, klausimais;
 - 19.2. atlikti bendrą paciento ištyrimą;
 - 19.3. atlikti specialų paciento ištyrimą:
 - 19.3.1. judamojo ir atramos aparato struktūros ir funkcijos ištyrimą;
 - 19.3.2. organų, judėjimo ir apsitarnavimo funkcijų sutrikimo laipsnio ištyrimą;
 - 19.3.3. rektalinį tyrimą pirštu;
 - 19.3.4. ištyrimą prieš planinę intervencinę procedūrą, operaciją;
 - 19.4. sudaryti skiepų planą ir vertinti skiepijimo indikacijas ir kontraindikacijas;
 - 19.5. valdyti karščiavimo, skausmo, dusulio sindromus;
 - 19.6. pagal klinikinius duomenis įtarti asmens neblaivumą ir psichoaktyviųjų medžiagų sukeltą apsvaigimą;
 - 19.7. įtarti smurto artimoje aplinkoje apraiškas;
 - 19.8. įtarti, diferencijuoti, diagnozuoti ir gydyti šiuos sveikatos sutrikimus, būkles ir ligas, prireikus pasitelkdamas kitus asmens sveikatos priežiūros specialistus:
 - 19.8.1. nepageidaujamas reakcijas į vakcinas;
 - 19.8.2. flebitą ir tromboflebitą;
 - 19.8.3. venų varikozę;
 - 19.8.4. hemorojų;
 - 19.8.5. gastroezofaginio reflukso ligą;
 - 19.8.6. skrandžio ir dvylikapirštės žarnos opa;
 - 19.8.7. gastritą, enteritą, kolitą, divertikulinę žarnos ligą;
 - 19.8.8. dirgliosios žarnos sindromą;
 - 19.8.9. vidurių užkietėjimą ir funkcinį viduriavimą;
 - 19.8.10. išmatų nelaikymą ir susilaikymą;
 - 19.8.11. lėtinius hepatitus ir kepenų cirozę;
 - 19.8.12. lėtinį pankreatitą;
 - 19.8.13. bilirubino apykaitos sutrikimus;
 - 19.8.14. tulžies pūslės ir latakų uždegimą, akmenligę;
 - 19.8.15. viršutinių ir apatinių šlapimo takų infekcijas;
 - 19.8.16. lytiniu keliu plintančias infekcijas;
 - 19.8.17. šlapimo pūslės neuroraumeninę disfunkciją;
 - 19.8.18. inkstų ir šlapimtakių akmenis;

- 19.8.19. prostatitą;
- 19.8.20. policistinį inkstą;
- 19.8.21. šlapimo nelaikymą ir susilaikymą;
- 19.8.22. rachitą;
- 19.8.23. osteoporozę;
- 19.8.24. artrozę;
- 19.8.25. degeneracinius stuburo pakitimus ir su jais susijusius klinikinius sindromus;
- 19.8.26. podagrą ir purinų apykaitos sutrikimus;
- 19.8.27. skoliozę;
- 19.8.28. šleivapėdystę, plokščiapėdystę, iškrypusius kojos pirštus;
- 19.8.29. tendinitą, epikondilitą, bursitus bei kitus nekomplikuotus uždegiminius ir trauminius jungiamojo audinio ir sąnarių susirgimus;
- 19.8.30. įvairių kūno vietų sumušimus, raiščių patempimus, nekomplikuotas žaizdas;
- 19.8.31. odos nudegimus ir nušalimus;
- 19.8.32. maisto, vaistų ir cheminių medžiagų sukeltas alergines reakcijas;
- 19.8.33. infekcines odos, poodžio ir bambos ligas;
- 19.8.34. pragulas ir trofines opas;
- 19.8.35. grybelines ligas;
- 19.8.36. rožinę dedervinę ir rožinę;
- 19.8.37. keratozę;
- 19.8.38. hiperkalemiją, hipernatremiją, hipokalemiją ir hiponatremiją;
- 19.8.39. lengvą smegenų sukrėtimą;
- 19.8.40. riešo kanalo tunelinį sindromą ir kitas nekomplikuotas periferinės nervų sistemos ligas;
- 19.9. paskirti tyrimus, reikalingus šeimos gydytojo kompetencijai priskiriamoms ligoms, būklėms ir sveikatos sutrikimams diagnozuoti, bei vertinti jų rezultatus:
 - 19.9.1. bendrą šlapimo tyrimą ir albumino / kreatinino santykį šlapime;
 - 19.9.2. bendrą kraujo tyrimą;
 - 19.9.3. biocheminius kraujo tyrimus (lipidų apykaitos tyrimą (lipidogramą), kalio, natrio, kreatinino, alanininės aminotransferazės, asparagininės aminotransferazės, šarminės fosfatazės, bilirubino, gliukozės, šlapimo rūgšties);
 - 19.9.4. uždegimo rodiklius (C reaktyvinį baltymą, eritrocitų nusėdimo greitį (ENG));
 - 19.9.5. kraujo krešumo tyrimus (protrombino laiką (SPA ar kitu būdu), tarptautinį normalizuotą santykį (TNS), aktyvinto dalinio tromboplastino laiką (ADTL));
 - 19.9.6. prostatos specifinį antigeną;
 - 19.9.7. prostatos specifinį antigeną pacientams po radikalaus priešinės liaukos vėžio gydymo;
 - 19.9.8. kraujo grupės ir Rh faktoriaus tyrimus;
 - 19.9.9. šlapimo pasėlį;
 - 19.9.10. slaptą kraujavimą išmatose testą;
 - 19.9.11. koprogramą;
- 19.10. atlikti procedūras, būtinas šeimos gydytojo kompetencijai priskiriamoms ligoms, būklėms ir sveikatos sutrikimams diagnozuoti ir gydyti:
 - 19.10.1. visų amžiaus grupių asmenų vakcinaciją;
 - 19.10.2. paimti ėminius mikrobiologiniam tyrimui standartinėse terpėse;
 - 19.10.3. paimti ėminius enterobiozei, helmintozėms nustatyti;
 - 19.10.4. pašalinti neįstrigusius svetimkūnius iš akių, ausų, nosies;
 - 19.10.5. pašalinti įsisiurbusią erkę;
 - 19.10.6. atlikti pirminį nekomplikuotų žaizdų sutvarkymą ir tęsti jų gydymą;
 - 19.10.7. atlikti įvairių kūno vietų tvarstymą;
 - 19.11. suteikti pirmąją medicinos pagalbą;

- 19.11.1. praradus sąmonę;
 - 19.11.2. patekus svetimkūniui į kvėpavimo takus;
 - 19.11.3. hipoglikemijos atveju;
 - 19.11.4. ūminių alerginių reakcijų ir anafilaksinio šoko atveju;
 - 19.11.5. trauminio šoko ir hipovolemijos atveju;
 - 19.11.6. ūminių širdies ritmo sutrikimų atveju;
 - 19.11.7. hipertermijos ir hipotermijos atveju;
 - 19.11.8. nudegus, nušalus.
20. Gydytojas chirurgas turi gebėti įtarti ir pagal kito asmens sveikatos priežiūros specialisto rekomendacijas gydyti:
- 20.1. navikus (gydyti piktybinius navikus – tik sveikatos apsaugos ministro nustatytais atvejais);
 - 20.2. įgimtas ir paveldimas visų organų ligas;
 - 20.3. pleuritą;
 - 20.4. cerebrivaskulinių (smegenų kraujagyslių) ligų pasekmes;
 - 20.5. opinį kolitą, Krono ligą;
 - 20.6. celiakinę ligą;
 - 20.7. išvaržas ir jų komplikacijas;
 - 20.8. kriptorchizmą, hipospadiją, epispadiją;
 - 20.9. fimozę ir parafimozę, epididmitą, orchitą;
 - 20.10. hidroceleį ir spermatoceleį;
 - 20.11. gerybinę prostatos hiperplaziją;
 - 20.12. reumatoidinį artritą;
 - 20.13. infekcinį artritą;
 - 20.14. spondilopatiją;
 - 20.15. sunkius uždegiminius ir trauminius jungiamojo audinio ir sąnarių susirgimus ir sisteminius vaskulitus;
 - 20.16. kaulo lūžį ir sąnario išnirimą;
 - 20.17. raiščių plyšimą, menisko pažeidimą;
 - 20.18. įgimtą klubo sąnario displaziją, išnirimą;
 - 20.19. kreivakaklystę;
 - 20.20. osteomielitą;
 - 20.21. odos ikinavikines ligas;
 - 20.22. trauminių, uždegiminių ir perinatalinių centrinės nervų sistemos pažeidimų pasekmes;
 - 20.23. cerebrinį paralyžį;
 - 20.24. motorinio (judinamojo) neurono ligą;
 - 20.25. miopatiją;
 - 20.26. generalizuotą miasteniją;
 - 20.27. apsinuodijimus;
21. Gydytojas chirurgas turi laiku siųsti pacientą specializuotos pagalbos, įtardamas:
- 21.1. piktybinį naviką;
 - 21.2. aortos atsisluoksniavimą;
 - 21.3. ūminį galūnių kraujotakos sutrikimą;
 - 21.4. ūminį galvos ir nugaros smegenų kraujotakos sutrikimą;
 - 21.5. ūminį pankreatitą;
 - 21.6. ūminį inkstų funkcijos nepakankamumą;
 - 21.7. nervų sistemos traumas;
 - 21.8. meningitą, encefalitą;
 - 21.9. ūminį nugaros smegenų suspaudimo sindromą;
 - 21.10. sepsį ir kitas bakterinių infekcijų ūmines komplikacijas;

21.11. ūmius apsinuodijimus.

V. ATSAKOMYBĖ

22. Gydytojas atsako už pareiginių instrukcijų vykdymą, darbo kokybę, vidaus darbo taisyklių ir priešgaisrinės apsaugos taisyklių vykdymą.

23. Gydytojas chirurgas už padarytas profesines ir etines klaidas, aplaidumą ar netinkamą jam priklausančių funkcijų vykdymą bei kompetencijos viršijimą traukiamas drausminėn, materialinėn, administracinėn ar baudžiamojon atsakomybėn Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.